

Sygn. akt I ACa 539/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Zbigniew Grzywaczewski (spr.)
Sędzia:	SA Walentyna Łukomska-Drzymała
Sędzia:	SA Jolanta Terlecka
Protokolant	st. sekr. sąd. Aneta Dudek

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2012 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w P.

o wydanie nieruchomości

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 17 maja 2012 r., sygn. akt I C 157/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda M. K. na rzecz pozwanego

(...)Spółki Akcyjnej w P. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt *I ACa 539/12*

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17.05.2012 r., Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił powództwo powoda M. K. o wydanie nieruchomości.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że powódM. K. D. K.byli współwłaścicielami nieruchomości położonej w L. powiat M. dla której Sąd Rejonowy w M.prowadził księgi wieczyste Kw nr (...) i Kw (...).

Powód był dłużnikiem (...) Banku (...) S.A. Oddział w W. z tytułu kredytu zaciągniętego w 1999 r. na podstawie umowy z nr(...)z dnia (...)r. o kredyt inwestycyjny.

W dniu (...)r. (...) Bank (...) S.A. w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko dłużnikowi M. K. w związku z zobowiązaniami powoda wynikającymi

z zawartej umowy kredytowej. Postanowieniem z dnia (...)r. Sąd Rejonowy (...) nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia (...)r. Sąd Rejonowy (...)W. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu także przeciwko małżonce dłużnika D. K..

Komornik sądowy (...)prowadził postępowanie egzekucyjne z nieruchomości dłużnika M. K. położonej w L., dla której Sąd Rejonowy

w M. prowadził księgi wieczyste Kw nr (...). Postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z dnia (...)r. Postępowanie zakończyło się sprzedażą nieruchomości.

Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu (...)r. w sprawie IV Nc (...)wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko żonie powoda D. K.. Postępowanie egzekucyjne przeciwko D. K. zostało umorzone w dniu (...)r. postanowieniem Komornika Sądowego (...) wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(...)Spółka Akcyjna z siedzibą w P. jest następcą prawnym (...)Spółka Akcyjna Oddział w W..

Powództwo o wydanie nieruchomości nie jest zasadne. Powód przyznał, iż był dłużnikiem (...) Banku (...) S.A. w W.. Przyznał, iż zaciągnął kredyt w kwocie 100 000 zł, którego zabezpieczeniem była hipoteka na nieruchomości w L.. Powód przyznał również, iż zaprzestał spłacania kredytu i w związku z tym zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. Jak wynika z dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną, nieruchomość, której wydania domaga się powód, została sprzedana w toku postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego (...), zaś cena sprzedaży przeznaczona na pokrycie długu powoda wobec banku.

Powód twierdził, iż nieruchomość została „przejęta” przez bank bezprawnie. Bezprawność działania wierzyciela powód wywodzi z faktu, iż bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, zaś Sąd Rejonowy (...) nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na posiedzeniu niejawnym, w którym on nie brał udziału. Jednocześnie w treści postanowienia zawarty jest zapis, iż Sąd rozpoznał sprawę „z udziałem M. K.”. Zdaniem powoda takie działanie jest niezgodne z Konstytucją.

Zgodnie z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U.nr 78, poz. 483 ze zm.) każdy ma prawo do sprawiedliwego

i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, zaś wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Wyrok ogłaszany jest publicznie.

W przepisie tym została wyrażona ważna zasada określana mianem prawa do sądu. Z tego prawa korzysta również powód. Wierzyciel powoda nie mógł bowiem prowadzić egzekucji z majątku powoda na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Musiał wcześniej uzyskać klauzulę wykonalności, którą nadaje sąd. Zgodnie

z przepisami kodeksu postępowania cywilnego posiedzenia jawne i rozprawa, będące regułą w postępowaniu rozpoznawczym, należą do wyjątków

w postępowaniu egzekucyjnym, gdzie zasadą jest załatwianie spraw na posiedzeniach niejawnych.

Zgodnie z art. 766 kpc wyznaczenie rozprawy lub posiedzenia jawnego następuje w dwóch przypadkach, jeżeli przepis szczególny wyraźnie tak stanowi albo jeżeli sąd uznaje, że zachodzi potrzeba wyznaczenia rozprawy albo wysłuchania na posiedzeniu jawnym stron lub innych osób. W postępowaniu

o nadanie klauzuli wykonalności może zaistnieć potrzeba wyznaczenia rozprawy lub wysłuchania stron lub innych osób i nie stoi temu na przeszkodzie sformalizowany charakter postępowania klauzulowego ani zasada szybkości tego postępowania. W przedmiotowej sprawie, sąd w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności nie wyznaczył posiedzenia jawnego. Jednak, wbrew twierdzeniom powoda, nie było to działanie bezprawne. Wyrazem działania zasady prawa do sądu jest też uprawnienie dłużnika do zaskarżenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności wynikające z art. 795 kpc, gdzie termin do wniesienia zażalenia dla dłużnika biegnie od daty doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Dłużnikowi przysługuje też prawo wnoszenia skarg na czynności komornika

prowadzącego postępowanie egzekucyjne. Powód przyznał, iż również z tej formy zaskarżania czynności komornika korzystał, ale skargi nie zostały uwzględnione przez sąd.

Odnosząc się do kwestii wpisania w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, iż sprawa została rozpoznana z udziałem M. K., Sąd stwierdził, iż powód z mocy prawa był uczestnikiem tego postępowania jako dłużnik przeciwko któremu bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony. Zapisu „z udziałem” nie należy utożsamiać z prawem osobistego udziału w posiedzeniu na którym wniosek był rozpoznawany. Udział M. K. w postępowaniu wyrażał się w prawie zaskarżenia postanowienia i innych czynności w toku postępowania egzekucyjnego, z których to praw powód korzystał.

Z tych wszystkich względów Sąd uznał, iż zarzut, iż „przejecie” nieruchomości przez bank nastąpiło bezprawnie jest niezasadny. Bank korzystał ze swoich uprawnień wierzyciela zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W konsekwencji powództwo o wydanie nieruchomości nie zasługuje na uwzględnienie. Powód nie jest właścicielem nieruchomości, której wydania domaga się, bowiem w toku postępowania egzekucyjnego nieruchomość została sprzedana innej osobie, której przysądzone własność tej nieruchomości. Nie przysługuje mu zatem roszczenie o wydanie nieruchomości z art. 222 § 1 kc. Ponadto, pozwany (...) Spółka Akcyjna w P. jako następca prawny wierzyciela (...) Banku (...) Spółka Akcyjna Oddział w W. nie jest właścicielem nieruchomości, której zwrotu domaga się powód, więc również z tej przyczyny powództwo jest bezzasadne.

Powód na rozprawie złożył wniosek o wystąpienie przez Sąd do Trybunału Konstytucyjnego z zapytaniem czy rozprawa sądowa oraz uzasadnienie wyroku może odbyć się bez powiadomienia osoby zainteresowanej, wskazując, iż odbyło się wiele spraw na które powód nie został wezwany. Wniosek ten nie zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z art. 193 Konstytucji RP i art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.nr 102, poz. 643 ze zm.) każdy sąd może przedstawić Trybunałowi pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. W ocenie Sądu wymienione przesłanki nie zostały spełnione w przedmiotowej sprawie. Nie zachodzą wątpliwości w zakresie zgodności z Konstytucją stosowanych przez Sąd przepisów. Nie zachodzi potrzeba badania zgodności z Konstytucją przepisów i nie można uznać, aby od wyjaśnienia kwestii dopuszczalności rozpoznawania spraw w postępowaniu egzekucyjnym przez sąd na posiedzeniach niejawnych, wobec jasnych w tym zakresie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, zależało rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy.

Na postawie art. 98 kpc Sąd zasądził od powoda jako strony przegrywającej koszty zastępstwa procesowego poniesione przez pozwanego, które ustalił na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.nr 163, poz. 1349 ze zm.).

W złożonej apelacji, powód, powtarzając argumentację przedstawioną przed Sądem I instancji, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i nakazanie pozwanemu wydania mu przedmiotowej nieruchomości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu, gdyż jest oczywiście bezzasadna.

Powtórzona w apelacji argumentacja, jaką powód przedstawił przed Sądem I instancji, nie może prowadzić do podważenia zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny podziela wszystkie ustalenia i wnioski Sądu I instancji i uznaje je za własne, z tym że wystarczającym powodem do oddalenia powództwa jest przyznana przez powoda okoliczność, że powód nie jest już właścicielem przedmiotowej nieruchomości.

Słusznie podkreślił Sąd I instancji, że powodowi nie przysługuje roszczenie o wydanie przedmiotowej nieruchomości na podstawie art. 222 § 1 kc (innej podstawy prawnej powód nie ma), gdyż – jak sam przyznał – nie jest już jej właścicielem.

Powód nie ma więc legitymacji czynnej. Na rozprawie apelacyjnej powód przyznał też, że pozwany nie włada przedmiotową nieruchomością, a zatem pozwany nie ma legitymacji biernej w tej sprawie.

Przesłanka skutecznego pozwania w procesie windykacyjnym jest fizyczne władanie rzeczą przez pozwanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.09.1992 r., II CKN 99/92, LEX nr 9086, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31.03.2004 r., II CK 102/03, LEX nr 303343, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30.09.2004 r., IVCK 21/04, LEX nr 143170, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18.03.2009 r., IV CSK 437/08, LEX nr 492159).

Pozostałe powoływane przez powoda okoliczności, są więc w tej sprawie bezprzedmiotowe.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu za II instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i 391 § 1 kpc, które stanowią wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości 75 % stawki minimalnej.